

Emberközeli adminisztráció

Sok a terv, kevés a pénz

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Október 26-án az Eugen Nicoară művelődési otthonban Mara Togănel prefektus és Péter Ferenc, a megyei tanács elnökének jelenlétében a szászrégeni helyi tanács 19 képviselője és Márk Endre, a szeptember 27-i önkormányzati választásokon mandátumot nyert polgármester letette a hivatali esküt. A városvezető a hivatalos beiktatást követően egyebek mellett azt nyilatkozta, hogy élhetőbb Szászrégent szeretne, felrázná a Csipkerózsika-álmát alvó várost. Terveiről, elképzeléseiről és első intézkedéseiről kérdeztük a korábbi alpolgármestert.

Vajda György

– A helyhatósági választások előtt többször beszélünk Márk Endre alpolgármesterrel terveiről, elképzeléseiről, amelyek korszerű városképet vetítettek elénk. Nyilván alpolgármesterként korlátozott hatáskörrel rendelkezett, így a választásokat követően most már arról beszélhet, hogy városvezetőként hogyan folytatja közigazgatási munkáját.

– Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy alpolgármesterként könnyebben léphettem felfelé a közigazgatási ranglétrán, hiszen alaposan megismertem a város minden gondját-baját. A kezdeményezés, a döntés joga Maria Precup korábbi polgármester kezében volt, akivel az utóbbi időben nem áptunk túlságosan jó viszonyt, hiszen elég diktatórikusan irányította a várost.

(Folytatás a 6. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Marosvásárhelyen továbbra is működnek a piacok

Egyik piac működését sem függesztették fel Marosvásárhelyen, hiszen ezek nyílt tereű piacok – nyilatkozta lapunknak hétfőn Ujică Valer, a piacigazgató-ság vezetője.

2.

Átvették az Erdélyi Oscart

Az 1885-ben alakult közművelődési civil szervezet idén ünnepelte fennállásának 135. évfordulóját, ezen alkalomkor adták át a kolozsvári kétágú templomban az évenként kiosztott díjakat a kultúra és közművelődés különböző területein kiemelkedő tevékenységet folytató szakembereknek.

5.

Ünnepelt a marosvásárhelyi katolikus líceum

November 5-e a marosvásárhelyi II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum védőszentjének, Szent Imre hercegnek az ünnepnapja, amelynek tiszteletére az iskola immár több éve megszervezi a Szent Imre-búcsút a Keresztelő Szent János-templomban.

7.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Altnális

Illetékesek „intézkedtek”

Mózes Edith

Az államfő pénteken Máramarosban jelentette be a legutóbbi megszorító intézkedéseket. Ezek egyike, hogy bezárják a piacokat. Illetve, idézem Iohannist, „csak” a zárt piacok működését függesztik fel. A nyílt tereű piacok továbbra is nyitva tarthatnak, de szigorúan be kell tartani a szabályokat. A múlt csütörtöki kormányülés elején kilátásba helyezték minden piac és vásár bezárását, később azonban arra a következtetésre jutottak a kormánnyal, hogy az lenne a bölcsebb megoldás, ha csak a zárt tereű piacokat zárnák be.

A romániai termelői szövetségek nem maradtak tétlenek. Élesen bírálták a korlátozást, mert az intézkedés a szupermarketeknek, a multinacionális vállalatoknak kedvez, miközben súlyos helyzetbe sodorja a romániai őstermelőket, akik nem fogják tudni értékesíteni termékeiket. Ugyanakkor a termelői piacokat előnyben részesítő vásárlók közül is sokan háborognak. Az intézkedések 30 napig hatályosak. Ezalatt országszerte lépéskényszerbe kerülnek a kistermelők. Akinek nem romlandó a terméke, valamint fiatalabb, talál vagy máris talált alternatív értékesítési módokat, viszont az idősebb zöld-ségtermesztők nincsenek egyszerű helyzetben.

Vannak, akik leleményesek, és találnak megoldást. Példának okáért egyetlen nagyváradi piacra sem került hétfőtől lakat a kormány által foganatosított járványügyi intézkedések miatt. A piacokat

(Folytatás a 3. oldalon)

Marosvásárhelyiek a díjazottak között Átvették az Erdélyi Oscart

Bodolai Gyöngyi és Kilyén Ilka

Fotó: Bodolai Balázs

Múlt szombaton adta át idei díjait az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület. Az 1885-ben alakult közművelődési civil szervezet idén ünnepelte fennállásának 135. évfordulóját, ezen alkalomkor adták át a kolozsvári kétágú templomban az évenként kiosztott díjakat a kultúra és közművelődés különböző területein kiemelkedő tevékenységet folytató szakembereknek – szám szerint tizenkettőt, a díjazottak között pedig három marosvásárhelyi személyiséget, illetve intézményt is találhatunk.

Kaáli Nagy Botond

Az EMKE elsődleges célja a szórványban élő magyarság művelődési életének támogatása, segítése, létrehozója az erdélyi magyar polgárság és nemesség, alaptökéjét pedig gróf Kun Kocsárdnak köszönheti. Az 1989 után újjáalakult EMKE évente kiosztott, igen rangosnak számít díjait Erdélyi Oscarnak is nevezik, az idén a díjkiosztó ünnepséget és emléktábla-avatást online kísérhette figyelemmel a nagyközönség az egyesület Facebook-oldalán.

Ami a marosvásárhelyi díjazottakat illeti, lapunk munkatársa, Bodolai Gyöngyi újságíró, szerkesztő az EMKE Spectator-díjában részesült „több évtizedes munkásságáért, különös tekintettel a mezőségi szórványközösségek életét bemutató írásaira, valamint kiemelkedő egészségügyi szakcikkeire”. Bodolai Gyöngyi méltatását Karácsonyi Zsigmond főszerkesztő vállalta el, írását mellékelten közöljük.

Az EMKE Kallós Zoltán-díját ugyancsak marosvásárhelyi személyiség hozhatta haza: Fazakas János táncművész „a néptánc hagyományok továbbadását szolgáló több évtizedes oktatói és közművelődési munkássága elismeréseképpen” kapta a díjat, amellyel kapcsolatosan kérdésünkre megjegyezte: – Nagyon nagy megtiszteltetés számomra ez a díj, mert Kallós Zoltán-díjat idén adtak át először, és éppen én kaptam meg. Első lehettem egy – gondolom – hosszú sorban. Nagyon örvendek neki. Még

egy aranykeresztet van a tavalyról és ez – soha nem a díjakat hajtottam, csak dolgoztam, tanítottam. És nagyon jólesik, hogy a munkásságomat ekképpen is elismerték.

„Fazakas János – a továbbiakban Fazi bácsi – 1960-ban született. Szentháromságon nőtt fel, belülről megismerve és megtapasztalva a paraszti táncművelődést. (...) A kilencvenes évektől kezdődően a Maros Művészegyüttes is a folklór eredeti formája felé fordult. (...) 1990-ben csatlakozott Fazi bácsi, és nyugdíjazásáig, 2011-ig maradt az együttes kötelékében. Mind hivatásos előadóként, mind aktív nyugdíjasként néptáncot oktató iskolai keretek közt csoportoknak, baráti társaságoknak, felnőtteknek és gyerekeknek egyaránt Marosvásárhely mellett

Mezőmadarason, Nyárádszentbenedeken, Erdőcsinádon, Mezőbodonban, Székelykálban, a jobbágytelki táncbörbolyában és szerte a nagyvilágban. Mivel 1992-ben egy japán turnén az ottani szervezők felfigyeltek angolnyelv-tudására és pedagógiai készségeire, meghívást kapott, hogy térjen vissza oktatni. Azóta évente járt Japánban, de meghívták Tajvanba és Hongkongba is. (...) De mit használna nekünk a közel lévő világ, ha nem lennénk mi is közel hozzá, ha nem lenne egy csupa mosoly barátunk, akit ismerünk, aki hatvanévesen beszél angolul és japánul, aki Sinkanszen vonatokkal lövi a képeket Facebookra, aki táncban létező weboldalt programoz, tisztában van a CNC-gépek képességeivel, miközben kertet gondoz, farag, és mindeközben emberi, közölköző, hozzánk közel álló. Rajta keresztül nézve a világ megérthető, felfogható, tehát szerethető. Fazi bácsi barátsága nem csak néhány személy kiváltsága, általa ismerik a világot a mezőbodoni, mezőmadarasi és erdőcsinádi gyerekek is” – írta a méltató, György Attila.

Szintén EMKE-díjat kapott a Marosvásárhelyi Rádió magyar szerkesztősége: a Janovics Jenő-díjat a magyarságért, valamint a

közművelődés terén végzett munkájuk elismeréseképpen adta át az egyesület a szerkesztőség képviselőjében Kolozsvárra érkezett Szász Attila főszerkesztőnek, aki kérdéseinkre válaszolva elmondta: – Köszönjük az EMKE-nek az elismerést, ami ezekben a nagyon nehéz, zavaros és elbizonytalanító időkben fontos megerősítést jelent számunkra arra vonatkozóan, hogy az irány jó, a munkánk látható, és az EMKE, az erdélyi magyar kultúra meghatározó intézménye értékeli azt. A köszönet a 62 éves Marosvá-

Fazakas János

Szász Attila átveszi az EMKE-díjat

Bodolai Gyöngyi laudációja

A díjazottak méltatásakor már-már közhelyszerű kijelenteni, hogy jól döntött a bíráló testület, és a kiszemelt alkotó, kultúraszervező vagy művész már nagyon régen megérett a rangos elismerést jelentő kitüntetésre. Természetesen ez Bodolai Gyöngyi esetében is elmondható, hisz több mint három évtizednyi közszolgálati tevékenységét számos alkalommal jutalmazták szakmai vagy állami grémiumok. Egészségügyi szakújságíróként nemcsak a közéleti napilap megkövetelte penzumra futotta erejéből, hanem a marosvásárhelyi magyar orvosképzés fénykorának még élő tanárait faggatva kötetbe rendezett mentőt állított interjúfolyamával. A kolozsvári bölcsészkaron belé nevelt konokossággal kereste, keresi jól célzott kérdéseire a válaszokat az anyanyelvi közoktatás visszasszűrését feltáró vagy a szórványlét szorításában élők heroikus hétköznapijaiban bűvárkodó írásaiban. Elsőként foglalkozott, már a kilencvenes évek elején, a marosvásárhelyi katolikus iskola újrállesztésének gondolatával, azok után, hogy a hozzá forduló, visszavisszatérő öregdiákok rajta keresztül kaptak fórumot nemcsak emlékezéseikhez, hanem iskolafeltámasztó erőfeszítéseikhez is. Közben vasárnaponként a Maros-Mezőség romosodó templomaihoz, egy-két lélekre zsugorodott protestáns gyülekezetébe vitte el saját gépkocsijával az apostoli küldetést vállaló presbitert, faggatva sorvadt közösségi léttel küszködő, anyanyelvébe kapaszkodó nemzettársainkat. De még ennél is többet tett. Látva a szomjat és a szükségét, adományokat vitt. Hol könyvtáryi gyermekirodalmat az egyik faluba, hol kiselejtezett, de még használható számítógépet a községközpont iskolájának. Soha nem tudott megmaradni a hírlapírói ketrecében. Mindegyre kilépve szerepéből, nemcsak megfigyelője, hanem cselekvő részesevé is vált közössége életének. Igazi transzilván újságírói attitűd. Mert nem elég a kiáltó szó, ha elmarad a cselekedet. Az értékmegőrzés és a közösségépítés. Így gondolta, így cselekedett az EMKE Spectator-díja létrehozását szorgalmazó néhai televíziós újságíró, a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének egykori elnöke, Csép Sándor is. Ezért is úgy vélem, méltó társaságba kerül Bodolai Gyöngyi. Ez fordítva is igaz: büszke lehet az a társaság, amelynek tagja Bodolai Gyöngyi, mert a díj odaítélése nemcsak a kitüntetettet minősíti, hanem az adományozót is.

**Karácsonyi Zsigmond,
a Népszerűség főszerkesztője**

sárhelyi Rádió mindenkori kollégáit illeti, az intézmény munkájához nagyon sok ember járult hozzá az elmúlt évtizedekben. A gálára Nagy Miklós Kund egykori rádiós munkatársunk írt laudációt, ő is megfogalmazta az utóbbi időszak legfontosabb állomásait: 2013-ban váltunk egész napossá, bővítettük a frekvenciahálózatunkat. Úgy gondoljuk, közszolgálati teendőinket nemcsak a tájékoztatás, szórakoztatás és nevelés által kell biztosítani, hanem részeseivé kívánunk válni a közösség mindennapjainak, eseményeket szervezünk különböző területeken. Nincs a munkaköri leírásunkban, de szükség van ezekre az akciókra. Ezek a tevékenységek hozzájárulnak az intézményünkről kialakult kép megalkotásához. Ma már nem elég „csak” egy rádió lenni. Tévéként is működünk, ha szükséges, és az online világban is próbálunk minél hangsúlyosabban jelen lenni – mi nem csak egy rádió vagyunk.

„A Marosvásárhelyi Rádió magyar adása egyébként a kezdetekkor napi félórás műsort sugárzott, ma, 62 évesen, a nap minden órája az övé. Ez az intézmény egyik legnagyobb fegyverténye. (...) A munkatársainknak sok nehézséggel kellett megküzdniük, a sors, a természet, a társadalom, a diktatúra komoly

erőpróbák elé állította a szerkesztőséget az indulástól egészen a hatalmi telefonutasítással bekövetkezett 1985-ös megszűntetésig. 89 végén sokan vállalták a főnix-sors kockázatát, újraindították a Marosvásárhelyi Rádiót, majd sorra érkeztek a fiatalok is, nélkülük sokkal problematikusabb lett volna a megújulás. De lényegében soha sem volt könnyű a médiában, és tagadhatatlanul ez tapasztalható ma is. Annál nagyobb a siker öröme, a kedvező visszhang elgátró. (...) Az eltelt három évtizedben fontos megvalósítások születtek a Marosvásárhelyi Rádió életében. 2013-tól egész napos műsorról, majd 2018-tól napi 24 órán át magyarul sugárzó rádióként még tovább gazdagíthatták a műsorrácsot, erősíthették a közszolgálati szerepüket, gyarapíthatták a rétegműsorokat. Az éjszakai műsorsáv vonzerejét is növelhették. Ez is magyarázza, miért a marosvásárhelyi a leghallgatottabb honi magyar nyelvű rádió. A felmérések szerint mintegy kétszáz ezren hallgatják naponta. (...) Az EMKE idején Janovics Jenő-díjasa is több mint egy rádió. Marosvásárhely kulturális, szellemi életének meghatározó, tekintélyes szereplője” – írta méltatásában Nagy Miklós Kund.

Fotó: Bodolai Balázs

Ünnepelt a marosvásárhelyi katolikus líceum

Bizalommal a Szent Imre-búcsún – megáldották a restaurált zászlót

November 5-e a marosvásárhelyi II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum védőszentjének, Szent Imre hercegnek az ünnepnapja, amelynek tiszteletére az iskola immár több éve megszervezi a Szent Imre-búcsút a Keresztelő Szent János-templomban. Az iskola kilencedikes teológia szakos diákjaként, melynek Csiki Csilla az osztályfőnöke, én is részt vettem az eseményen. Az idei alkalom különleges momentuma a 121 éves zászló megáldása volt.

Szabó Blanka

Az ünnepély kezdetén az előkészítő osztályosok tettek fogadalmat arról, hogy az iskola szellemi és lelki neveléséhez méltó tanítványok lesznek.

Ezt követte a búcsús szentmise, melynek keretében az egykori marosvásárhelyi Római Katolikus Főgimnázium több mint egy évszázados zászlóját az iskolalelkész, Balla Imre atya áldotta meg. Az ereklye, amint a kartotéki leírásban szerepel, „kétlapos, kétoldalas, vászonnal alábélelt, selyemdamasztból készült”. Egyik oldalán Szent Imre fogadalma látható, míg a másik oldal festménybetéte azt ábrázolja, amint István király a koronát följajánlja a Magyarok Nagyasszonyának.

A főgimnázium lobogója

„Szerencsés módon a zászló tartozékával, az ún. zászlóanyai szalaggal együtt maradt meg, így bátran állítható róla, hogy az iskola zászlaja” – derül ki Barabás Kisanna muzeológus gondolataiból, amit az iskola diákja, Fazakas Gáspár olvasott fel. Amint a muzeológus ismertetőjében elhangzott: „Az

1898/1899-es tanévben Karácson Márton, a marosvásárhelyi Római Katolikus Főgimnázium igazgatója az általa vezetett tanintézmény értesítőjében arról számolt be, hogy »a főgimnázium egy vallásos célra szánt lobogót rendelt meg«.

Karácson Márton nem nevezte meg a lobogó készítésének helyét, költéségeit, nem írta le annak megjelenési formáját sem. A hangsúly az iskola életében fontos helyet elfoglaló eseményen volt: az egyházmegye püspöke, Majláth Gusztáv Károly édesanyját, »özvegy Mailáth Györgynét, császári és királyi csillagkeresztes Udvarhölgyet, az első osztályú Erzsébet-rend kitüntetett Nagyasszonyságát nyerte meg a Zászló-anyaságra«. A püspök édesanyjának zászlóanyai szerepe nem csupán az ünnepélyes zászlószentelés fényét emelte, hanem az intézmény felett vállalt védnökséget is jelentette. Tárgyi szempontból a zászlóanyaság az iskola ifjúságának 1899-ben ajándékozott szalagban érhető tetten. A korabeli gyakorlatnak megfelelően ezen a szalagon az adományozást himzett felirat örökölte meg. Szerencsés módon a zászló tartozékával, ezzel az ún. zászlóanyai szalaggal együtt maradt meg, így bátran állítható róla, hogy az iskola zászlaja. A fémzárlak számos típusát felvonultató himzés, valamint a világos krém- és világoskék színű, játékosan váltott selyemszövetek használata egységes iparművészeti munkát eredményezett. (...) A fohászokkal kísért festménybetétek esetében a megrendelő által választott képtípusok játszanak fontos szerepet: egyik oldalon István király az országot, illetve a koronát ajánlja föl a Magyarok Nagyasszonyának, a másikon pedig Szent Imre fogadalma látható. A Szent Imre-ábrázolás előképét a székesfehérvári Egyházmegyei Múzeum 1830 körüli historizáló olajfestményében ismerjük fel. Az ismeretlen

magyarországi festő munkája alapján elmondható, hogy a marosvásárhelyi zászló festménybetétek hátterében megjelenő épület is a fogadalom helyszínére, Veszprémre utal. Az intézmény vezetősége az ábrázolások által Szent István és Szent Imre imádságos, szent életét

és mély Szűzanya-tiszteletét állította követendő példaként a katolikus ifjúság elé”.

A korszerűsítési munkálatokat 2019–2020-ban Laura Troșan textilrestaurátor végezte. – Azokat a károsodásokat igyekezett kiküszöbölni, amelyeket a zászló használata, majd tárolása okozott. Az anyagok kopása, elszakadása, a paszománt leválása, a szegélyek, sarkok megrongálódása, a nem megfelelő javítások – csupán néhány olyan károsodás, amely a laikus néző számára is nyilvánvaló volt. A restaurátori műhelyben a tárgyak portalanítására, nedves tisztítására, a foltok eltávolítására, a fémzárlat elemek letisztítására, a selyemszövet lapok szétszedésére, megerősítésére, az anyagok pótlására, majd az összedolgozásra és a vasalásra került sor. A restaurálás nem törekedett az eredeti állapot visszaállítására, így a valószínűleg a rendszerváltáskor eltávolított „Hazánk Nagyasszonya” feliratrész nem került pótlásra – tudtuk meg Barabás Kisannától, aki a zászló tulajdonjogát élvező marosvásárhelyi Keresztelő Szent János-plébánia megbízott muzeológusaként köszönetet mondott dr. Tamási Zsolt igazgatónak, az iskola tanári és szülői

közösségének, Laura Troșan textilrestaurátornak a zászló megújulásáért, és azt kívánta, hogy a lobogó az összetartozásáról és hitéről alkalomra tanúságot tevő marosvásárhelyi római katolikus ifjúság jelképe legyen.

Döntsük le a korlátainkat – pályázat indul

Dr. Tamási Zsolt igazgató ünnepi beszédében elmondta, „az idei tanévre is kérjük Szent Imre herceg közbenjárását”. „Iskolánk védőszentje, Szent Imre segített másokon, hozzájárulva ahhoz, hogy különböző korlátait ledöntsék, és teljes emberekké váljanak”. Az igazgató hangsúlyozta, ebben a tanévben indul az iskola első Erasmus+ pályázata, melynek címe Döntsük le a korlátainkat, „Derribando muros”. A pályázatban együttműködhetnek a spanyol, litván és magyar oktatási intézményekkel. „Bízzál a másik emberben! Hidd el, hogy a jót akarja!” – hangzott el az idei tanév lelki mottója, ami a katolikus líceum patrónusától, Szent Imrétől származik. A jelige rálátást ad arra, hogy mennyire fontos az embertársainkba vetett bizalom, hogy megtapasztalhassuk azt, ami a legjobb számunkra. A szentmise a himnusz eléneklésével zárult.

Fotó: Molnár Miklós Csaba

december 6.

NEHÉZ
IDŐK BEN
ÖSSZEFOGUNK

MAGYAR
EGYSÉG AZ ERŐS
KÉPVISELETÉRT

(Fizetett hirdetés)

Cron: edit de JPMR - Realizat de Public Communications Srl - Cod AEP: 35900002

A klímaváltozás okán sokat veszíthet Ausztrália

Hárommilliárd állat pusztulhatott el vagy kellett menekülnie a bozóttüzek miatt

Csaknem 3,4 ezer milliárd ausztrál dollárnyi gazdasági veszteséggel és több mint 880 ezer munkahely elvesztésével kell szembenéznie Ausztráliának, ha a következő ötven évben nem tesz hatékony lépéseket a klímaváltozás megfékezéséért – állapították meg szakértők.

Mózes Edith

A Deloitte Access Economics tanácsadó cég jelentése szerint a kontrollálatlan éghajlatváltozás éves szinten átlagosan 3 százalékkal fogja csökkenteni az ausztrál gazdasági növekedést, és nagyjából 310 ezer munkahely elvesztését fogja eredményezni.

A szakértők becslései szerint Ausztrália GDP-je 6 százalékkal fog csökkenni 2070-re. A legnagyobb vesztes az idegenforgalom és a kereskedelem lehet, a számítások szerint ez a két iparág 500 milliárd dollárt veszíthet. A bányászat 350 milliárd, míg az ipar 330 milliárd dollárral lesz szegényebb, ha nem tesznek semmit a jelenlegi klíma megőrzéséért.

A múlt hétfőn kiadott jelentés ugyanakkor egy alternatív forgatókönyvet is ismert, amelyben az ausztrál kormány egyebek

között elkötelezi magát a 2050-ig megvalósuló nettó zéró kibocsátás mellett, akár csak az Európai Unió és Ausztrália számos elsődleges kereskedelmi partnere. A szakértők szerint amennyiben Ausztrália „a világ többi részével karöltve 1,5 Celsius-fokban korlátozza az átlagos globális felmelegedést”, az 250 ezer új munkahelyet és 680 milliárd dolláros gazdasági növekedést jelenthetne számára. Az ausztrál kormány ígéretet tett rá, hogy a következő tíz évben a 2005-ös szinthez képest 26-28 százalékkal csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását, ám itt az ideje egy hosszabb távú cél meghatározásának.

A 2019–2020-ben tomboló bozóttüzek egymagukban 10 milliárd dolláros kárt okoztak. A gazdaság klímacéloknak megfelelő átalakítása 2050-ig összesen 67 milliárd dollárba kerülne, ez elhanyagolható összeg a 3,4 milliárd dolláros előre látható veszteséghez képest – jegyzik meg a jelentés írói. Az eddig véltől csaknem háromszor annyi, mintegy hárommilliárd állatot érintettek a 2019–2020-as pusztító ausztrál erdőtüzek a Természetvédelmi Világszervezet (WWF) legújabb becslései szerint. A legsúlyosabban a hullók érintettek (csaknem két és fél milliárd), de körülbelül 143 millió emlős, 180 millió madár és 51 millió

béka is a lángok áldozatául esett. A krízis csúcspontján, januárban a kutatók úgy becsülték, hogy 1,25 milliárd állat pusztult el csak Új-Dél-Wales és Viktória államban. Az új becslések azonban már nagyobb területet vesznek számításba, szeptember és február között összesen mintegy 11,46 millió hektárt perzseltek fel a lángok. „Már januárban is szinte elképzelhetetlen volt a 1,2 milliárd elpusztult és elűzött állat. Ez az új eredmény a legrosszabb várakozásainkat is felülmúlja” – mondta Arnulf Köhncke, a WWF Németország fajmegőrzési szakértője.

Dermot O’Gorman, a WWF Ausztrália igazgatója „az újkor történetében az állat- és növényvilág egyik legnagyobb katasztrófájának” nevezte a történeteket. Azok az állatok is elpusztulhatnak még a következményektől, amelyek egyébként megmenekültek a lángok elől, hiszen eltűnt az élőhelyük, a táplálékforrásaik, fészkelőhelyeik és búvóhelyeik.

„Az ausztráliai rekordtüzek normalitássá válhatnak, és csak ízelítői lehetnek annak, mi vár ránk, ha nem sikerül a globális hőmérséklet emelkedését 1,5 Celsius-fok alatt tartani” – figyelmeztetett a veszélyre Köhncke. A jelentésben a WWF Ausztrália megbízásából különböző egyetemek és a

BirdLife Australia állatvédő szervezete tíz tudósa dolgozott. 2019 augusztusa és 2020 márciusa között az erdőtüzek nyolc ausztrál államban és régióban mintegy 12 millió hektárnyi területet pusztítottak el, legalább 33 személy életét vesztette. Februárban a hatóságok 113 olyan állatfajt azonosítottak, amelynek sürgős segítségre van szüksége az erdőtüzek miatt. A listán szereplő szinte összes faj elvesztette élőhelye legalább 30 százalékát a mérsékelt övi erdőkben és füves területeken Ausztrália déli és keleti részén.

Forrás: euronews, dpd, MTI

Forrás: Wikipédia

István, a király – székelyföldi nagyprodukció

Szereplőválogatás – második kör

Lezajlott az István, a király székelyföldi nagyprodukció szereplőválogatása. Mivel a határidő lejárt után is hatalmas volt az érdeklődés, és hogy minél több erdélyi és székelyföldi személynek megadják a lehetőséget a bizonyításra, a produkció alkotósbja úgy döntött, kiír egy második körös szereplőválogatást is. Ha valaki lemaradt az első körrel vagy későn értesült róla, újra itt a lehetőség!

Forrás: Facebook

A beküldött videók általi szereplőválogatás november 6-án, pénteken zajlott. A zsűri megállapítása szerint a női szerepek voltak népszerűbbek, például Réka szerepére rengeteg jelentkező volt. A zsűri ugyanakkor kiemelte, hogy azon jelentkezők közül, akik eddig küldtek be videókat, vannak továbbjutók, velük már elkezdnek dolgozni az énektanárok, majd a koreográfusok.

Néhány változás és megkötés a második fordulóbeli jelentkezést illetően:

A versenyzők a kiválasztott szerepre a meghatározott dalt vagy dalokat kell előadnia, a szervezők által elküldött, jól hallható zenei alapra. A jelentkezőknek előzetesen regisztrálniuk kell a kultura.ro honlapról elérhető úrlapon, ezt követően visszajelzést kapnak jelentkezésük elfogadásáról.

Az úrlap kitöltésének határideje: 2020. november 15., vasárnap éjjél.

A videó beküldésének határideje: 2020. november 22., vasárnap éjjél.

Jelentkezés és információ: kultura.ro/istvanakiraly.szekelyfold@gmail.com

Pszichokulturális profil a társadalmi mobilitásban a világjárvány alatt

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) dr. Daniel David egyetemi tanár által vezetett kutatócsoportja elemezte a pszichokulturális változók és a közösségi mobilitás közötti kapcsolatot a szükségállapot alatt.

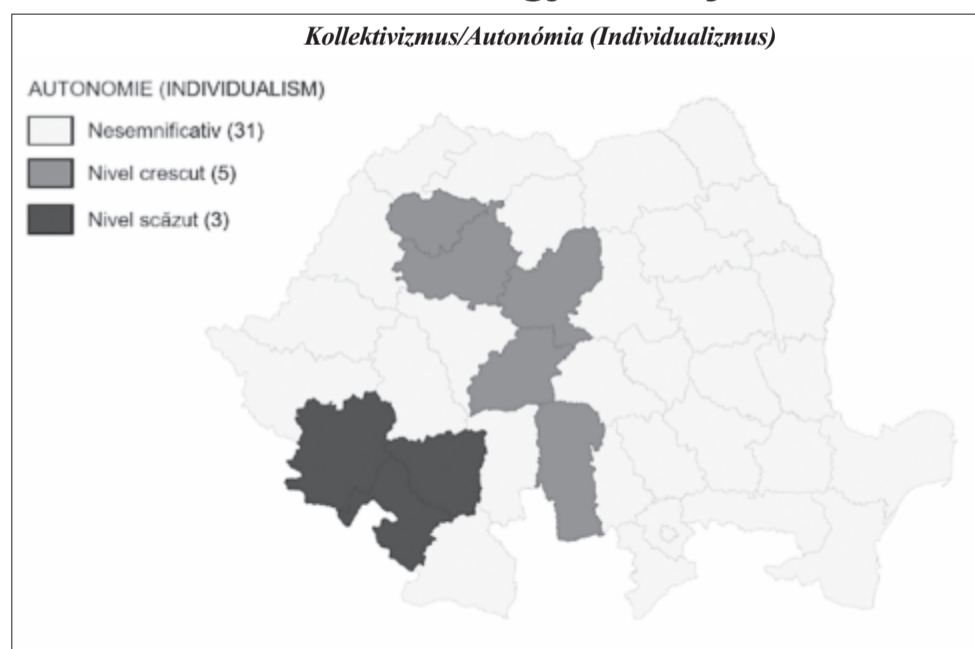
A tanulmány a PCCF/UEFISCDI projekt kiterjesztése a Covid-19-járvány körülményeire (<http://ropsy.granturi.ubbcluj.ro>); a projekt az ország pszichokulturális profiljának részletesebb elemzését célozza pszichológiai térképeken keresztül az ország területeinek szintjén (földrajzilag/közigazgatási-területi szinten meghatározott és/vagy pszichológiai vonatkozásokban), hogy aztán kapcsolatba hozza azokat a gazdasági egyenlőtlenségekkel/polarizációkkal (pl. GINI-index) és egyéb PESH-mutatókkal (Political/Economic/Social/Health).

A kapott eredmények azt mutatják, hogy az autonómia (itt: az alacsonyabb kollektívizmus) és a társadalmi hatalom koncentrációja voltak a legmegfelelőbb pszichokulturális előrejelzői a csökkent mobilitásnak a szükségállapot idején. A pszichokulturális prediktor változókat a mobilitással kapcsolatos kritériumváltozók előtt mérték. Ehhez hozzáadódik a pszichokulturális változóknak az egyéni pszichológia formatív elemeként történő konceptualizálása, ami oksági összefüggésre utalhat, de anélkül, hogy véglegesen kiiktatná az esetleges korrelációs kapcsolatot.

Pszichológiai szempontból (Hofstede holland pszichológus modellje szerint) az autonómia alatt azt értjük, hogy a csoportok elsősorban egyéni érdekeket szolgálnak, és közös értékek mentén szerveződnek, még olyan egyének között is, akik között nincs korábbi kapcsolat (a legtöbb nyugati országban ilyen profilja van); alternatívája a kollektívizmus, ahol a csoport érdekei fontosabbak, mint az egyén érdekei, és a csoportok a családi kapcsolatok általánosabb logikája szerint ala-

kulnak ki (pl. család/ismerősök/barátok); Romániának a kollektívizmus terén az egyik legrepresentatívabb pontszáma van az Európai Unióban. A társadalmi hatalom koncentrációja azt fedi, hogy kevesen vezetnek sokakat, és a pszichoszociális távolság nagy a vezetők és a vezetettek között; e téren is Románia az egyik legmagasabb pontszámú az Európai Unióban; alternatívája a társadalmi hatalom megoszlása az egyének között a különböző területeken, akik kölcsönösen kontrollálják egymást, hogy megakadályozzák a hatalom koncentrációját és az autoritarizmust (a nyugati országok többsége ilyen profillal rendelkezik).

„Ezek a gyakorlatiasan és árnyaltan elgondolt eredmények következményekkel járhatnak a járványhoz kapcsolódó országos és helyi szabályozásokra. Például, ahol sem az autonómia szintje, sem a társadalmi hatalom koncentrációja nem túl magas, a társadalmi mobilitás csökkentésére vonatkozó szabályok alkalmazásához a megye pszichokulturális profiljához igazított stratégiákat kell kidolgozni (pl. 1. a szabályok végrehajtásának sz-

gorúbb ellenőrzése, 2. a szabályok végrehajtásának pszichológiai megfogalmazása [ha/akkor], 3. a veszély tudatosítására irányuló és a követendő szabályokat ismertető tájékoztatók, általános szinten, de a kiszolgáltató csoportokhoz alkalmazva is stb.)” – fogalmazta meg dr. Daniel David egyetemi tanár, a projekt koordinátora.

A Hofstede et al. (2010) javaslatait figyelembe véve a fehér területeken nem volt megfelelő nagyságú minta. A hozzáértő becslés szerint a pontszámok hasonlóak a szomszédos megyékéhez.

A sötétebb szürke területeken két pszicho-

kulturális jellemző magas koncentrációjú az átlagos értékekhez viszonyítva: a társadalmi hatalom koncentrációja és az autonómia (forró pontok); Románia esetében az autonómia alacsonyabb pontszámot mutat, mint a kollektívizmus. A legsötétebb színű területek a kollektívizmus (hideg foltok) magas koncentrációját jelzik. A szürke területek nagyobb differenciálódás nélküli területek (közepes).

További információk a projektről: <http://ropsy.granturi.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2020/10/Profilul-psihocultural-in-pandemie-2020.pdf>

NE
SPĂLĂM MĂINILE
REGULAT CU APĂ ȘI SĂPUN

PURTĂM
MASCA MEREU,
PRECUM SUPEREROII

PĂSTRĂM
DISTANȚA
LA ȘCOALĂ ȘI LA JOACĂ

RESPECTĂM
INDICAȚIILE
PROFESORILOR

**RĂMÂNEM O ECHIPĂ
PĂSTRĂM VIITORUL ÎN SIGURANȚĂ**

VÍZZEL ÉS SZAPPANNAL RENDSZERESEN
KEZET MOSUNK

MINDIG HORDJUK AZ ARCMASZKOT,
MINT A SZUPERHŐSÖK

BETARTJUK A TÁVOLSÁGOT
AZ ISKOLÁBAN ÉS JÁTÉK KÖZBEN IS

KÖVETJÜK A TANÁROK
UTASÍTÁSAIT

EGY CSAPAT VAGYUNK, BIZTONSÁGBAN MEGŐRIZZÜK A JÖVŐNKET

MI TÖRTÉNT A TRIANON UTÁNI SZÁZ ÉVBEN?

Történelmi érdekességek
1920-tól napjainkig!

TRIANON100

facebook.com/ezer100.ro

1000
ÉV ERDELYBEN
100
ÉV ROMÁNIÁBAN

redés
e sinc
ellenk

KULTÚRCSEPP
KEDD 20 ÓRA

ETV

r.a.d.i.o

Gaga

www.radiogaga.ro

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autósosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 87 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Marosvásárhelyi
Rádió
România

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

Üzleti sikereinek titka:
a jó **REKLÁM!**

Hirdessen a NÉPÚJSÁGBAN,
Maros megye legnépszerűbb napilapjában!